
Pestprotocol

OBS De Tweesprong
Kapelstraat 15
4817 NX Breda

Openbare Basisschool

De Tweesprong

Een wereldschool waar iedereen zich thuis voelt!

Voorwoord:

Alle kinderen hebben in hun basisschoolperiode recht op een veilige omgeving, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Uitgangspunt van OBS De Tweesprong is uiteraard dat pesten niet wordt toegestaan!

Door regels en afspraken te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
De regels staan vermeld in dit protocol én in het informatieboekje dat alle ouders krijgen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Leerkrachten en ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven dit pestprotocol.

Waar onze school voor staat

Het team heeft met elkaar besproken dat een aantal kernbegrippen centraal staan bij het omgaan met elkaar. Deze vijf begrippen zijn:

1. Respect

Mensen groeien wanneer ze serieus genomen worden. Dat geldt niet alleen voor onze leerlingen, maar ook voor ouders en voor ons personeel. Daarom staan wij altijd open voor vragen die ons worden gesteld. We gaan graag tijdig in gesprek om elkaar te begrijpen en tot oplossingen te komen. We luisteren ernaar en proberen er zo goed mogelijk op te reageren; met respect voor ieders eigenheid.

Als we iets beloven, doen we het ook. Vanzelfsprekend verwachten wij dat ook van anderen. Zo bouwen we voortdurend aan een gemeenschap waarin iedereen zich welkom voelt.

2. Structuur

Veel mensen weten graag waar ze aan toe zijn. Pas als het duidelijk is wat er van iemand verwacht wordt, en wat wij van anderen mogen verwachten, kan men kwaliteiten optimaal gebruiken om te ontwikkelen. Daarom proberen wij in alles zo duidelijk mogelijk te zijn: een duidelijke leerlijn in de school, duidelijke regels en duidelijke afspraken; met iedereen. Die afspraken komen we na en we verwachten dat andere mensen dat ook doen.

Onze regels en afspraken zijn duidelijk zichtbaar in de school. Schoolregels worden regelmatig centraal gesteld, zodat iedereen ze zich eigen kan maken.

3. Veiligheid

Wij doen er alles aan om OBS De Tweesprong een veilige school te laten zijn; een school waar ieder kind zich thuis voelt, ouders zich welkom weten en personeel met plezier werkt. Daartoe besteden we onder andere veel tijd aan het ontwikkelen van positief gedrag.

Voor elkaar klaarstaan, elkaar steunen en goed communiceren is hierbij belangrijk.

Daarom hebben we ook regels gemaakt en streven we ernaar dat het schoolgebouw schoon is en goed onderhouden. Mensen moeten zich op onze school op hun gemak voelen; dat vinden wij belangrijk.

4. Zelfstandigheid

Iedereen heeft eigen kwaliteiten. Wij beschouwen het als onze taak ieders kwaliteiten zo veel mogelijk te ontwikkelen. Soms doen we dat door uit te dagen zelfstandig nieuwe dingen te proberen; soms door wat extra hulp te bieden; soms door samenwerking met anderen benutten. Wij stimuleren iedereen een eigen mening te vormen en daarvoor in de klas, in kleine groepjes, in gesprekken en overleggen uit te komen. Zo willen wij de weerbaarheid en het zelfvertrouwen van alle betrokkenen stimuleren.

5. Plezier

Serieus je best doen in een ontspannen sfeer: daarmee boek je uitstekende resultaten. Wij ervaren dat al jaren en daarom doen wij iedere dag ons best om op tijd het belang van kennis en vaardigheden een beetje te relativiseren.

Prestaties vinden wij erg belangrijk, maar plezier des te meer, want zonder plezier, kun je niet presteren.

Deze vijf begrippen vormen de basis van hoe we willen werken op onze school. We willen deze begrippen samen met leerlingen en ouders gestalte geven. Een aantal omgangsregels staat hieronder beschreven.

Ik vind dat iedereen zich binnen en buiten de school veilig moet kunnen voelen.

Daarom houd ik mij aan de volgende regels:

- Ik accepteer de ander.
- Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen of roddelen.
- Ik blijf van een ander en van de spullen van een ander af.
- Als iemand mij hindert, vraag ik haar of hem daarmee te stoppen.
- Als dat niet helpt, vraag ik een juffrouw of meneer om hulp.
- Als er ruzie is, speel ik niet voor eigen rechter.

-
- Ik gebruik binnen en buiten de school geen geweld.
 - Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden

Daar waar groepen mensen bij elkaar zijn, kunnen helaas ook minder prettige voorvallen plaatsvinden. In dit protocol staat aangegeven hoe we hiermee op OBS De Tweesprong omgaan.

Pesten op school. Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

Voorwaarden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en ouders/verzorgers (hierna ouders genoemd).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop op steekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een derde (niet direct betrokken) persoon nodig. Dit kan de vertrouwenspersoon, bouwcoördinator, intern begeleider of directeur zijn. Die "vertrouwenspersoon" onderzoekt dan het probleem, raadpleegt evt. deskundigen en adviseert het bevoegd gezag.

Het probleem dat pesten heet.

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat je preventief werkt.
- Verschil plagen – pesten: Plagen is het als er een geintje wordt gemaakt zonder dat men de ander pijn doet. Pesten is doelbewust en systematisch iemand pijn doen en dit kan grote gevolgen voor het slachtoffer hebben.

Hoe gaan we daar op OBS De Tweesprong mee om?

- Op schoolniveau is er een leerlijn op sociaal-emotioneel gebied. Hiervoor wordt de methode SOEMO voor groep 1 t/m 8 als uitgangspunt genomen.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen in de gesprekken in de diverse groepen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkracht en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels MET de kinderen. Elke groep maakt aan het begin van het schooljaar zijn eigen groepsregels. Hierbij wordt ook aandacht aan pesten besteed.

Signalen, die wijzen op pestgedrag

Vaak kunnen door middel van een goede observatie al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen. Dergelijke signalen kunnen ook voor ouders een indicatie zijn.

Signalen bij de gepeste:

- Het kind heeft blauwe plekken, of schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken, en 'verliest' sportkleren en eigendommen. Let zeker op, als het kind normaliter niet slordig is. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn, of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Zelfs zonder zichtbare aanleiding gedraagt het zich als een geslagen hondje. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen met driftbuien.
- In sommige gevallen is het onhandelbaar, agressief en overspannen.
- Het kind staat dikwijls alleen op de speelplaats, of speelt met jongere leerlingen; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen, of te komen op feestjes en logeerpartijen.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht.
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen of het blijft over.
- De schoolresultaten worden opeens veel slechter.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zorgt ervoor dat het zo nipt mogelijk op tijd op school komt en is meteen na de bel weer weg.
- Op zondagavond is het bijzonder gestrest en zoekt redenen om niet naar school te moeten.

Signalen bij de pester:

- Zijn vriendjes zijn volgzaam meelopers, die wachten op instructies van de pester.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.
- Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs een vijand.
- Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film.
- De pester is regelmatig brutaal.
- De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of
 - geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.
- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is
 - het volgzaam en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Bij pesterijen gelden 3 regels:

1. Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf groep 1 brengen we kinderen dit al bij: Je mag niet klikken, maar als je gepest wordt of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.
Belangrijk is hierbij ook het bij de kinderen bekende 3-stappen principe:
Als er ruzie is:
 - a. Probeer je het eerst zelf op te lossen door te praten en niet gelijk te schelden of te slaan.

-
- b. Krijg je het niet opgelost dan vertel je het tegen de meester of juffrouw op de speelplaats.
 - c. Is het niet opgelost vertel je het aan je eigen meester of juffrouw, die het ook al heeft gehoord van de meester of juffrouw op de speelplaats.
Nadat het uitgepraat is, moet het vergeven en vergeten zijn.
2. Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede groeps sfeer.
 3. Samenwerken zonder bemoeienissen:
School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1: Er eerst zelf uit te komen.

Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, meldt deze het bij de leerkracht.

Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken.
Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen er sancties (zie bij consequenties).

Stap 4: Bij herhaalde ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De ouders worden op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag. Leerkracht en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem of haar melden) en vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste: De leerkracht neemt duidelijk een stelling in. De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn/haar gedrag:

- Fase 1: Een of meerdere pauzes binnen blijven.
Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem. (Dit kan alleen in de hogere groepen)
Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.

Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen.

De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

- Fase 2: Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd en heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestgedrag.
- Fase 3: Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals CJG, de schoolarts van de GGD of deskundige hulp van de GGZ.
- Fase 4: Bij aanhoudend pestgedrag kan er gekozen worden om een leerling (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen.
- Fase 5: In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. De beslissing over toelating of verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag heeft de uitvoering van het beleid tot toelating, voorlopige toelating, schorsing of verwijdering gedelegeerd aan de schooldirectie.

Tot slot

De hierboven genoemde oplossingen zijn er slechts een paar. Natuurlijk vallen er in voorkomende gevallen ook andere oplossingen te bedenken.

Nog even alles op een rijtje:

- Mocht u pestgedrag of ander vervelend gedrag van één van onze leerlingen signaleren, schroom dan niet dit direct door te geven aan één van de groepsleerkrachten of de directie.
- Houd uw kinderen voor, dat gepest worden heel vervelend is en dat dit altijd gemeld moet worden, bij een leerkracht of een ander die het kind vertrouwt.
- Voelt u zich niet schuldig indien u iets aan ons meldt!
- Wij gaan discreet om met de informatie die we krijgen.

Wij hopen dat dit protocol voldoende inzicht geeft in het handelen van de school inzake het voorkomen en aanpakken van pesten maar mocht u nog vragen hebben, dan kunt u bij één van de groepsleerkrachten of bij de directie van de school terecht.

Betrokkenheid ouders

Met ingang van schooljaar 2021-2022 worden ouders tweewekelijks op de hoogte gehouden van de onderwerpen in de Soemo-lessen. De onderwerpen zijn een concretisering van de kernwaarden die de school heeft. We hopen hiermee dat ouders die onderwerpen ook thuis bespreekbaar maken met hun kind(-eren).